

**Zarządzenie nr 24/2022
z dnia 16 marca 2022 r.
Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi**

**w sprawie Procedury antyplagiatowej do oceny rozpraw doktorskich
w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi**

Na podstawie art. 23 ust. 1, art. 188 ust. 4 i art. 351 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, ze zm.), w związku z § 10 ust. 7 Regulaminu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, stanowiącego załącznik do uchwały nr 319/2019 z dnia 26 września 2019 r. w sprawie Regulaminu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora oraz Regulaminu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, ze zm., oraz na podstawie § 13 ust. 1 i 2 Statutu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z dnia 27 czerwca 2019 r., ze zm., zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się Procedurę antyplagiatową do oceny rozpraw doktorskich w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, stanowiącą załącznik do zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR: *prof. dr hab. n. med. Radzisław Kordek*

Procedura antyplagiatowa do oceny rozpraw doktorskich w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi

Przepisy ogólne

§ 1

Użyte w dokumencie określenia oznaczają:

- 1) Uniwersytet – Uniwersytet Medyczny w Łodzi;
- 2) Kandydat – osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora;
- 3) JSA – Jednolity System Antyplagiatowy – system prowadzony przez Ministra Edukacji i Nauki, wspierający promotorów w weryfikacji prac dyplomowych oraz rozpraw doktorskich pod kątem zapożyczeń i manipulacji na tekście;
- 4) raport z badania – wygenerowany z JSA dokument, który ułatwia promotorom ocenę samodzielności badanego tekstu oraz wskazuje liczbę zapożyczonych fragmentów i podaje ich źródła;
- 5) PRP – Procentowy Rozmiar Prawdopodobieństwa – parametr wskazujący na poziom podobieństwa pracy badanej do innych prac z repozytorium pisemnych prac dyplomowych, bazy dokumentów w postępowaniach awansowych i dokumentów pochodzących z innych źródeł porównania (internet, akty prawne, uczelniane bazy referencyjne); jest stosunkiem liczby wyrazów odnalezionych w innych tekstach do całkowitej liczby wyrazów w badanym dokumencie;
- 6) protokół oceny oryginalności – dokument wypełniany przez promotora w przypadkach, gdy w wyniku analizy raportu z badania rozprawa doktorska zostanie uznana za zawierającą zapożyczenia/manipulacje tekstu wymagające dodatkowej oceny;
- 7) Procedura antyplagiatowa – procedura określająca zasady badania i weryfikacji rozpraw doktorskich przygotowywanych w Uniwersytecie za pomocą JSA; badanie jest cyklem czynności mających na celu sprawdzenie pracy pod względem zapożyczeń i manipulacji w tekście pracy.

§ 2

Procedurą antyplagiatową obejmuje się rozprawy doktorskie przygotowane w Uniwersytecie.

§ 3

1. Za prawidłowy przebieg Procedury antyplagiatowej odpowiedzialni są:
 - 1) promotorzy rozpraw doktorskich;
 - 2) wyznaczeni pracownicy dziekanatów w przypadku procedury nadania stopnia doktora w dyscyplinie lub wyznaczeni pracownicy Centrum Wsparcia Nauki w przypadku procedury nadania stopnia doktora w dziedzinie.
2. Nadzór nad stosowaniem Procedury antyplagiatowej sprawują przewodniczący rad naukowych dyscyplin, a dla rozpraw doktorskich, o których mowa w art. 177 ust. 6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tzw. doktoraty dziedzinowe) – Przewodniczący Rady Naukowej Uniwersytetu.

Przebieg Procedury antyplagiatowej

§ 4

1. Proces badania rozprawy doktorskiej z wykorzystaniem JSA składa się z następujących czynności:
 - 1) zarejestrowania nowego badania i wypełnienia metryki (dane dotyczące rozprawy);
 - 2) załączenia pliku rozprawy doktorskiej;
 - 3) zlecenia próby badania oraz ponownego przeliczenia wyniku (maksymalnie trzy przeliczenia);
 - 4) przeanalizowania raportu z próby badania;
 - 5) zaakceptowania raportu.
2. Do dokonania czynności, o których mowa w ust. 1, uprawniony jest promotor;
3. Promotor może powierzyć wykonanie czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, pracownikowi właściwego dziekanatu w przypadku procedury nadania stopnia doktora w dyscyplinie lub pracownikowi Centrum Wsparcia Nauki w przypadku procedury nadania stopnia doktora w dziedzinie.
4. Kandydat przekazuje promotorowi rozprawę doktorską w wersji elektronicznej.
5. Tekst pracy w postaci wydruku komputerowego oraz w postaci pliku elektronicznego muszą być identyczne. Za zgodność obu wersji odpowiada Kandydat (autor rozprawy).
6. Promotor jest zobowiązany do przeprowadzenia Procedury antyplagiatowej w ciągu 7 dni roboczych od dnia przekazania mu elektronicznej wersji rozprawy doktorskiej przez Kandydata.
7. Proces badania kończy wygenerowanie raportu, umożliwiającego promotorowi sprawdzenie rozprawy doktorskiej kandydata pod względem jej samodzielności.
8. Po wygenerowaniu raportu z próby badania rozprawy doktorskiej, promotor zobowiązany jest do dokonania analizy i weryfikacji znalezionych zapożyczeń w celu ostatecznego stwierdzenia, czy miały one wpływ na samodzielność pracy kandydata.

Referencyjne bazy porównawcze

§ 5

Badanie rozprawy doktorskiej z wykorzystaniem JSA polega na analizie przesłanych plików zawierających treść rozprawy doktorskiej pod kątem naruszeń prawa autorskiego i określenie współczynnika podobieństwa z dokumentami znajdującymi się we wszystkich podłączonych do JSA bazach referencyjnych.

§ 6

Raport z wynikiem badania rozprawy doktorskiej składa się z:

- 1) wyniku ogólnego;
- 2) wyników dla poszczególnych baz referencyjnych.

Analiza raportu z badania rozprawy doktorskiej

§ 7

1. Analiza tekstu rozprawy doktorskiej w ramach JSA dokonywana jest w formie statystyki wskazującej na użyte w tekście rozprawy doktorskiej:
 - 1) znaki specjalne lub spoza języka pracy – na tekście rozprawy podświetlone zostają znaki uznawane za specjalne oraz takie, które nie znajdują się w alfabecie języka pracy. Liczba wskazuje ilość znaków nie pasujących do języka rozprawy oraz znaków specjalnych. Wpływ na ten parametr mogą mieć (lecz nie muszą) próby modyfikacji tekstu poprzez wykorzystanie znaków specjalnych lub znaków spoza alfabetu języka rozprawy;
 - 2) znaki – liczba wskazuje ilość znaków, z których składa się badana rozprawa;

- 3) nierozpoznane słowa – system rozpozna i zaznaczy słowa spoza języka rozprawy, co jednak przy rozprawach zawierających słowa z języków obcych nie będzie wzbudzało podejrzeń. Liczba wskazuje ilość wyrazów, które są nierozpoznane względem języka polskiego i angielskiego. Zbyt wysoka wartość tego parametru w odniesieniu do ogólnej liczby wyrazów w rozprawie może wskazywać na próby manipulacji tekstem poprzez zmiany niewidoczne dla czytającego rozprawę;
 - 4) wyrazy – liczba wskazuje ilość wyrazów znajdujących się w rozprawie;
 - 5) fragmenty innego stylu – dzięki zastosowaniu stylometrii system zwróci informację o ilości fragmentów, które reprezentują inny styl pisania rozprawy. Liczba wskazuje ilość stylów innych niż główny styl, którym napisana jest badana rozprawa. Wartość parametru wskazuje liczbę znalezionych fragmentów, dla których analiza tekstu wykazała, że ich styl różni się od głównego stylu badanej rozprawy. Założeniem algorytmu sprawdzającego styl pisania rozprawy jest to, że przynajmniej 70% rozprawy napisane jest jednym stylem. Uwzględnione w tej sekcji fragmenty mogą (lecz nie muszą) być zarówno zapożyczeniami z innych tekstów jak i cytatami z innych źródeł;
 - 6) elementy graficzne – liczba wskazuje, ile elementów graficznych zostało zamieszczonych w rozprawie; powinna być ona tożsama z zadeklarowaną liczbą ilustracji, zdjęć, wykresów itp.
2. W ramach analizy tekstu, poza statystyką, o której mowa w ust. 1, JSA generuje wykres obrazujący rozkład długości wyrazów.
 3. Wykres, o którym mowa w ust. 2, przedstawia długość wyrazów w badanej rozprawie na tle uśrednionych wartości ze wszystkich prac znajdujących się bazach referencyjnych JSA.
 4. Wykres, o którym mowa w ust. 2, w szczególności wskazuje:
 - 1) że kandydat podjął próbę manipulacji tekstem, w szczególności polegającą na:
 - a) dzieleniu wyrazów poprzez stosowanie mikropacji,
 - b) łączeniu wyrazów za pomocą specjalnych czcionek (może to wpływać na długość wyrazów uwidocznioną na wykresie, zaś przy zwykłym czytaniu te manipulacje nie są dostrzegane);
 - c) wykorzystaniu liter pochodzących z innych alfabetów niż łaciński;
 - 2) jaką część (procent) badanej rozprawy zajmują wyrazy poszczególnych długości (wyrażonej w liczbie znaków) w stosunku do ogólnej liczby wyrazów w pracy.
 5. Gdy dane zawarte w wykresie wykazują znaczące różnice między uśrednionym rozkładem prac z baz referencyjnych JSA a rozkładem wykonanym dla badanej rozprawy doktorskiej, może to wskazywać na zastosowanie manipulacji w treści rozprawy doktorskiej.
 6. Ostateczna ocena, czy wskazane elementy świadczą o próbie manipulacji tekstem, należy do promotora oraz zależy od specyfiki badanej rozprawy doktorskiej.

§ 8

1. Weryfikacja oryginalności tekstu rozprawy doktorskiej dokonywana jest na podstawie oceny wskaźnika PRP dla danych fraz.
2. Otrzymana wartość PRP zależy od długości znalezionych podobnych fragmentów, które były brane pod uwagę przy obliczaniu wskaźnika.
3. Wskaźniki PRP:
 - 1) wskaźnik 1 – wartość wyrażona w procentach, określająca poziom zapożyczeń dla fragmentów o długości nie krótszej niż 5 wyrazów;
 - 2) wskaźnik 2 – wartość wyrażona w procentach, określająca poziom zapożyczeń dla fragmentów o długości nie krótszej niż 10 wyrazów;
 - 3) wskaźnik 3 – wartość wyrażona w procentach, określająca poziom zapożyczeń dla fragmentów o długości nie krótszej niż 20 wyrazów;

- 4) wskaźnik 4 – wartość wyrażona w procentach, określająca poziom zapożyczeń dla fragmentów o długości nie krótszej niż 40 wyrazów.
4. Sytuacja, w której wszystkie cztery wartości PRP są takie same, oznacza, że wszystkie wykryte fragmenty są dłuższe niż 40 wyrazów, czyli we wszystkich czterech przypadkach jest to ten sam zbiór zapożyczonych fragmentów.
5. Rozprawa doktorska wymaga dodatkowej oceny z uwagi na występowanie nieuprawnionych zapożyczeń, w szczególności gdy:
 - 1) wskaźnik 1 wynosi co najmniej 50%;
 - 2) wskaźnik 2 wynosi co najmniej 40%;
 - 3) wskaźnik 3 wynosi co najmniej 30%;
 - 4) wskaźnik 4 wynosi co najmniej 20%.
6. Przekroczenie poziomów tolerancji wskaźników PRP w systemie JSA sygnalizowane jest wyróżnieniem na kolor pomarańczowy (poziom ostrzegawczy) lub czerwony (poziom alarmowy) dla każdego z czterech wariantów długości frazy.
7. Gdy poziomy tolerancji wskaźników PRP w systemie JSA wykrytych zapożyczeń nie zostały przekroczone, wyróżnienie oznaczone jest kolorem zielonym.
8. Przekroczenie przyjętych wartości współczynników PRP może świadczyć o nadmiernym wykorzystaniu w rozprawie doktorskiej zapożyczeń (treści obcego autorstwa), może też wskazywać na możliwość wystąpienia plagiatu.
9. Przekroczenie przyjętych wartości współczynników PRP wymaga weryfikacji promotora, z uwagi na to, że faktycznie może być rzeczowym przywołaniem treści obcej (np. prawidłowo oznaczonym cytatem) lub użyciem występujących w języku powszechnie używanych fraz.

Wykluczenie w pracy

§ 9

1. Promotor analizując treść raportu, o którym mowa w § 4 ust. 7, w którym wskazano zapożyczone fragmenty rozprawy ma możliwość, w widoku tekstu rozprawy, zaznaczyć te fragmenty, które mają ulec wykluczeniu.
2. Promotor, uznając dany fragment za wykluczony z badania, dopuszcza do pozostawienia jego treści jako fragmentu rozprawy, mimo iż w ramach raportu JSA oznaczony on został jako zapożyczony z innego źródła.
3. W sytuacji, o której mowa w ust. 2, promotor zobowiązany jest do podania powodu wykluczenia.
4. Promotor, uznając dane źródło za zasadne, ma możliwość wykluczenia wszystkich fragmentów rozprawy pochodzących z przedmiotowego źródła.
5. Po dokonaniu wykluczenia promotor ponownie przelicza wynik w ramach tej samej próby badania rozprawy doktorskiej z zachowaniem zasady, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 3.
6. Informacja o dokonanych wykluczeniach zostanie umieszczona na wydruku kolejnego raportu.

Wnioski z analizy raportu

§ 10

1. Jeżeli w wyniku analizy raportu z badania w systemie JSA, rozprawa doktorska zostanie uznana za niebudzącą wątpliwości co do oryginalności tekstu, promotor zatwierdza rozprawę doktorską.
2. W przypadku wykrycia manipulacji mających na celu utrudnienie wykrycia nieuprawnionych zapożyczeń, promotor zwraca kandydatowi rozprawę doktorską w celu zdjęcia manipulacji.
3. Do zdjęcia manipulacji o których mowa w ust. 2 kandydat może zostać wezwany tylko raz.

4. Po zdjęciu przez kandydata manipulacji z tekstu promotor ponownie przelicza wynik w ramach tej samej próby badania rozprawy z zachowaniem zasady, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 3.
5. Etapem kończącym sprawdzanie rozprawy pod względem oryginalności jest akceptacja ostatecznego raportu przez promotora.
6. Po akceptacji raportu przez promotora nie ma możliwości dodawania kolejnych plików do tego badania.
7. Dla sprawdzonej rozprawy doktorskiej promotor akceptuje w JSA wynik raportu z badania oraz drukuje ogólny raport z badania z JSA.

§ 11

1. Promotor wypełnia i podpisuje protokół oceny oryginalności rozprawy i przekazuje go do dziekanatu w przypadku procedury nadania stopnia doktora w dyscyplinie lub Centrum Wsparcia Nauki w przypadku procedury nadania stopnia doktora w dziedzinie.
2. Jeżeli po przeprowadzeniu badania promotor stwierdzi, że rozprawa doktorska:
 - 1) nie zawiera niedopuszczalnych zapożyczeń – akceptuje w JSA wynik raportu z badania, wypełnia i podpisuje protokół oceny oryginalności rozprawy;
 - 2) zawiera niedopuszczalne zapożyczenia – wypełnia i podpisuje protokół oceny oryginalności rozprawy, zamieszcza w nim adnotację, że rozprawa w dużej części wymaga ponownego przygotowania przez kandydata.;
 - 3) nosi znamiona plagiatu lub zawiera manipulacje mające na celu utrudnienie wykrycia nieuprawnionych zapożyczeń – wypełnia i podpisuje protokół oceny oryginalności rozprawy, zawiadamia przewodniczącego właściwej rady naukowej oraz kieruje wnioskiem do Rektora o wszczęcie postępowania:
 - a) wyjaśniającego w ramach odpowiedzialności dyscyplinarnej doktorantów/nauczycieli akademickich na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – w przypadku rozprawy doktorskiej przygotowanej odpowiednio przez doktoranta Uniwersytetu lub jego nauczyciela akademickiego, ubiegającego się o stopień doktora w trybie eksternistycznym;
 - b) na zasadach określonych w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych – w przypadku pozostałych rozpraw doktorskich.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt. 2 poprawiona rozprawa doktorska, ponownie poddana zostaje Procedurze antyplagiatowej.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, procedura nadania stopnia doktora zostaje wstrzymana, do czasu zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 lit. a i b.
5. Oryginał protokołu oceny oryginalności rozprawy, o którym mowa w ust. 1, wraz z raportem ogólnym z badania umieszcza się w teczce akt osobowych kandydata najpóźniej w dniu złożenia rozprawy doktorskiej.
6. Wzór protokołu oceny oryginalności rozprawy doktorskiej stanowi załącznik do Procedury antyplagiatowej.

Postanowienia końcowe

§ 12

1. Pomyślna weryfikacja rozprawy doktorskiej za pomocą systemu JSA i jej akceptacja przez promotora jest warunkiem dopuszczenia kandydata do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.
2. Zasady umieszczania rozprawy doktorskiej na stronach BIP Uczelni oraz w systemie POL-on reguluje Uchwała Senatu nr 319/2019 z dnia 26 września 2019 r. Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w sprawie Regulaminu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora oraz Regulaminu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, ze zm.

3. Logowanie do systemu, podręcznik użytkownika oraz szczegóły techniczne dotyczące badania w systemie JSA dostępne są pod adresem: <https://jsa.opi.org.pl>.

.....
(stopień/tytuł naukowy, imię i nazwisko promotora)

.....
(jednostka organizacyjna, w której jest zatrudniony promotor)

Protokół oceny oryginalności rozprawy doktorskiej

Oświadczam, że zapoznałem/am się ze szczegółowym raportem z badania wygenerowanym z JSA dla rozprawy doktorskiej:

Autor:

Tytuł:

Po analizie raportu stwierdzam, co następuje:

- Wykryte w rozprawie doktorskiej zapożyczenia są uprawnione i nie noszą znamion plagiatu.
- Wykryte w rozprawie doktorskiej zapożyczenia nie noszą znamion plagiatu, ale ich nadmierna liczba budzi wątpliwości co do merytorycznej wartości rozprawy doktorskiej i wskazuje na brak samodzielności jej autora. W związku z powyższym rozprawa doktorska powinna zostać ponownie zredagowana pod kątem ograniczenia zapożyczeń.
- Wykryte w rozprawie doktorskiej zapożyczenia są nieuprawnione i noszą znamiona plagiatu. W związku z powyższym nie dopuszczam rozprawy doktorskiej do dalszych czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora, zawiadamiam Przewodniczącego Rady* i kieruję wniosek do Rektora o wszczęcie: postępowania wyjaśniającego celem zbadania sprawy w trybie art. 287 ust. 2 lub 322 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, ze zm.)/ postępowania na zasadach określonych w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1062)
- W rozprawie doktorskiej znajdują się intencjonalne zniekształcenia tekstu, wskazujące na próbę ukrycia nieuprawnionych zapożyczeń. W związku z powyższym nie dopuszczam rozprawy doktorskiej do dalszych czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora, zawiadamiam Przewodniczącego Rady* i kieruję wniosek do Rektora o wszczęcie: postępowania wyjaśniającego celem zbadania sprawy w trybie art. 287 ust. 2 lub 322 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, ze zm.)/ postępowania na zasadach określonych w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1062)

Uzasadnienie:

.....
.....
.....
.....
.....

.....
(data)

.....
(pieczęć i podpis promotora)

Załącznik:
Raport z badania z JSA

*wskazać odpowiednio Przewodniczącego: Rady Nauk Farmaceutycznych/ Rady Nauk Medycznych/ Rady Nauk o Zdrowiu/
Rady Naukowej Uniwersytetu